

Za podivným podnikáním barona Stroussberga

NA KOLE ZA POZNÁNÍM

Start a cíl: Kařez
Délka: 48 km
Náročnost: střední
Vhodné kolo: trekové

Dnešní putování začínáme na železniční zastávce Kařez, která byla nově zřízena v rámci stavby železničního koridoru jako náhrada za zrušené nádraží Zbiroh. Můžeme sem přijet vlakem, ale pokud dáme přednost autu, hned u zastávky je poměrně velké parkoviště. Sem se opět odpoledne vrátíme. Na rohu naproti restauraci si najdeme žlutou turistickou značku a mizíme po ní úzkou uličkou mezi protějšími domky. Po cca 500 metrech se zprava přidá Zbirožský potok, kterého se budeme držet až k jeho ústí do Berounky. To ale předbíhám.

Po dalších 800 metrech dojedeme k bývalému nádraží Zbiroh a tady stojí za to chvíli se zdržet. Nádražní budova je secesní a zejména od silnice působí mohutným dojmem. V rámci modernizace byl napřímen oblouk tratě a koleje se tak od budovy vzdálily asi o 100 metrů. Na budově je znát, že již několik let není udržována. Tiskem ale proběhla zpráva, že nedávno nádraží koupil australský hudebník, tak mu držíme palce, aby se svými plány na vybudování kulturního centra uspěl. Odtud jedeme po modré turistické značce kolem Dvorského a Čápského rybníka. Za rozcestím V Čápu je jasně patrné, že jedeme po náspu, kudy měla vést železnice do města. Ve Zbiroze na rozcestí Zámostí odbočíme vlevo do města, kde je na náměstí infocentrum, muzeum a lze odtud dojet

ZBIROŽSKO je vhodné pro cykloturisty všech výkonnostních skupin.

Foto na stránce: Jiří Holomel

i k zámku.

Teď by se slušelo zmínit o zámku a jeho předchůdci, gotickém hradu. Hrad Zbiroh byl postaven v průběhu 13. století na výrazné skále a mezi jeho majitele patřili namátkou Rožmberkové, Kolowratové, Lobkowiczové.... Počátkem 17. století byl přestavěn na renesanční zámek. Za třicetileté války jej vypálili Švédové a pak sloužil již jen pro úředníky panství a jako vězení. V roce 1868 jej koupil baron Stroussberg a nechal jej architektem Augustem Orthem přestavět v novorenesančním stylu. Po Stroussbergově bankrotu si věřitelé odvezli, co se dalo, a zámek zachránila až jeho koupě rodem Colorado-Mansfeldů v roce 1879. Po do-

Král železnic

Baron Henry Bethel Stroussberg byl pruský podnikatel, který měl značné zkušenosti ze stavby železnic. Zbirožské panství koupil v roce 1868 a rozhodl se z něj vytvořit důležité průmyslové centrum. Patřily mu uhelné doły a pivovar v Mirošově, stávlé koksovnu a pudlovnu v Dobříví, vysoké pece ve Strašicích, cihelnu v Kařezu, vagónku v Holoubkově... Ve Zbiroze měla být válcovna a dělnická kolonie pro tisíce lidí. Pro přepravu surovin a výrobků byla vyprojektována trať, která spojovala všechny tyto lokality a v Kařizku se napojovala na Českou západní dráhu z Prahy do Plzně. Značnou část této trati lze v terénu vysledovat. Zachoval se dokonce kamenný most, kterým překonávala nedaleko nádraží Zbiroh Českou západní dráhu. Jenže přišly problémy – ložiska železné rudy se ukázala jako nepoužitelná a finanční situace se stala neudržitelnou. Stroussberg si začal pomáhat různými nekalými praktikami a snažil se přenést část podnikání do Ruska. Tady byly jeho podvody odhaleny, v roce 1874 byl zatčen a ve vězení zůstal dva roky. Celé jeho podnikání se zhroutilo, majetek připadl věřitelům a Stroussberg v roce 1884 zemřel úplně bez prostředků. Nepřipomíná vám to některé příběhy ze současnosti?

bu 20 let zde žil Alfons Mucha, který ve velkém sále maloval svoji Slovanskou epopej. Jako modely používal i některé zbirožské občany.

V roce 1943 obsadila zámek vojska SS a zřídila si zde stanici pro odposlouchávání rádiové komunikace. Zdejší skála je pro tento účel údajně velmi vhodná. Této vlastnosti využila i československá armáda, která tady měla postupně několik útvarů, například 7. radiotechnickou brigádu zvláštního určení. Před úplným zrušením posádky zde sídlila 6. polní nemocnice. Zámek je dnes propagován pod názvem Zámek tří císařů, neboť patřil Karlu IV., Zikmundovi a Rudolfovi II. Má i jedno významné prvenství – se svými 163 metry je zdejší studna nejhlubší zámeckou studnou v Evropě. V zámku jsou dva prohlídkové okruhy a v přílehlém areálu bývalých kasáren je Muzeum hasičské techniky. Za prohlídku stojí i samotný park s vinohradem nově vysazeným na svahu obráceném k jihu.

Z náměstí pokračujeme po cyklotrase 0043 na Františkov a trasy se držíme až k Sýkorovu mlýnu. Asi po 1 kilometru se zprava přidá modrá turistická značka a podle ní pojedeme dál. Za chatovou osadou Terežín pak projíždíme dětským táborem, takže v sezóně dbáme zvýšené opatrnosti. Po dvou kilometrech dojedeme k Ostroveckému mlýnu, což je krásná roubená stavba z poloviny 18. století. Za Jankovským mlýnem se údolí sevře,

OBČAS je třeba překonat potok.

OSTROVECKÝ MLÝN.

MUZEUM ve Skryjích.

Užitečné informace:

Občerstvení na trase: Kařez, Zbiroh, Skryje
Cykloservisy: Zbiroh
Odkazy: : www.zbiroh.cz
www.skryje.cz
www.krivoklatsko.ochranaprirody.cz
Doporučená mapa: 124-Karlštejnsko, Křivoklátsko 1:60 000, ShoCart
133-Brdy, Příbramsko 1:60 000, ShoCart
Trasa: <http://www.cykloserver.cz/f/Od57180071/>

NÁDRAŽÍ ZBIROH se dnes už vlaky vyhýbají.

STROUSSBERGŮV MOST je dodnes v dobré kondici.

občas se vejde jen potok a úzká pěšina. Zde je především po dešti nutné jet opatrně, protože mokré kameny a kořeny nepříjemně kloužou. Musíme přes potok použít rovněž několik lávek. Z rozcestí Slap-hájovna je možné dojít po modré značce k romantickým Skryjským jezírkům s vodopádkem, ale pouze pěšky. Jinak pokračujeme po cyklotrase 0016 do Čilé. Hned na kraji obce odbočíme po červené serpentince opět

dolů k potoku a z rozcestí Slapnice se dáme po neznámé asfaltce nahoru do Skryjí. Lze pokračovat po červené až k Berounce, ovšem od řeky je pak stoupání nesjízdné, takže nezbyde než cca 500 metrů tlačit. Ve Skryjích je muzeum Joachima Barranda a na delší dobu poslední možnost občerstvení. Ze Skryjemi pak jedeme po cyklotrasách 0045, 0016, po 5 kilometrech odbočíme doprava a po dalších 3 kilometrech dojedeme k hájovně Vlastec. Odtud pokračujeme po neznámé asfaltové cestě doprava na rozcestí Pod Týčským vrchem a dále po zelené k rozcestí U sv. Petra. Kostelík svatého Petra a Pavla je asi 200 metrů dolů po silnici. Na kopci nad ním stával od 13. století hrad Řebřík, ale po připojení ke Křivoklátsku zpustnul a zůstaly z něj pouze terénní nerovnosti a polozасыpaná studna. Po zelené pak pokračujeme do Líšné a po cyklotrase 0056 přes Týček do Zbiroha. Odtud už to zpátky do Kařezu známe.

**Příště:
Za historií železné opony
na Bučinu**

Trasu připravil **Jiří Holomel**, dlouholetý vedoucí kroužku cykloturistiky, organizátor cyklotáborů a cyklovlaků.

Seřadí cyklovýletů po Plzeňském a Karlovarském kraji vzniká ve spolupráci s regionálním informačním portálem pro cyklisty plzenskonakole.cz

plzenskonakole.cz

PODROBNÉ VEDENÍ linie trasy na mapě najdete na:
<http://www.cykloserver.cz/f/Od57180071/>